

Latweeschu Uwise.

Nr. 11.

Zettortdeenâ 12. Merz.

1853.

Druckts pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No Zelgawas.

3schâ Merz d. kahda seewa pilsehtâ scho to eepirkusees, bet arri schentê labbu reibuli eeman-tojuse, eet straiwaldama us mahjahm. Ja-eet zaur fillinu, — tē pakluhy semmē, ne spehj wairv pazeltees un — nofalt!! Dsehrajs! nemmees mahzibu!

— 3.

No Rihgas

Kahdu deenu pa Kahrlu wahrteem eenah-zis eeschâ un eerandstijis leela Kristapa bildi, kas tur stahw appasch smukku pajumtinu, is-zirsta no kohla, wairak ne kâ branga wihra leelumâ, man schahwahs prahtâ, ka wezs Eugenbergera zeenigs tehws tohs pasalkas-stahstus par teetu Kristapu ihpashâ perschu grammatinâ sarakstijis un ka to wehl ne esmu lassijis. Geschu tapehz tuhlin grammatu bohde to few novirkt, un pirmâ ne dabbujis, istaigaschu pehdigo, bet wissur bij jadsird, ka effoht gluschi ispiakta. No-eeschu wehl pee latweeschu draugu beedribas sittehra lunga, woi daschahrt tur ne dabbuschu wehl weenu. Raw winnam arri ne weena, bet sohlahs rakstihst us Zelgawu woi tur, kas sinn, ne buhs dabbujama. Un rang' bij dabbujama ne ween weena patti, bet leets pulks, jo tur ne bija pahrdohstas wairak, ka 9 ween pa wissu Kursemmi. Par to nu man brihnumis leets un galwas grohsischana leelaka wehl; kas gan wainas? Grammatinas waina? Bet Widsemme taf tai pirzeju deewsgan. Kursemmes latweeschu waina? Bet taf tahs latweeschu grammatas, kas Zelgawâ islaistias laudis, virktas beesi. Kam tad nu ihsti ta grammatina, to latweeschu draugu beedriba islaidusi us sawn galwu, pa-

littufi kâ ais atflehgas turreta? Lai nu wainu usmelleht lauschahs kas grihb. Buhs zittam schahdas dohmas par to wainu, buhs zittam tahdas dohmas. Es ween wehleju, lai muhscham ne rohdahs kalleis, kas atflehgu taira, appasch to tur latweeschu grammatas, kas der-rigas iseet laudis. *) B....t

Lepniba nahf preeksch isdeldefchanas un preeksch bohjâ eeschanas nahf lepns prahts. (Sal. sak. w. 16, 18.)

Behrn, pirmâ waffaras swehtku deenâ, pehz noklausiteem Deewa wahrdeem es no Rihgas tikku brauzis us Zelgawu un pa zellu man schahwahs prahtâ schahs dohmas: a rē, ka tee kohki zekmallâ un meschâ augdami aug, ka Daugawa, un Leela uppe tezedamas teff, ka saulite pee debbes-klaijuma staiga sawu zellu scho-deen tapat wehl, kâ Metusalas laikâ kohki irr auguschi, uppes irr tezejuschas un saule irr gahjusi sawâ gaitâ. Ziltwekam, lai woi 1000 gaddus no weetas to buhtu redsejis, sirds leht-tu swehtâ preekâ par to, ka il no gaddus, if no deenas kohkus redsejis tahdus paschus greesnumâ un uppes tahdas paschas flaidribâ un sauli tahdu paschu spohschumâ. — Ko mehē, neprattigi ziltweti, gan meltscham, pasaulē wissas leetas pahrweherschahs! Nē, paschi ween pahrweherschamees, augam augumâ, atmettam behrna leetas, paleekam wezzaki, turamees pee wezzahm mohdehm, usnemmam jaunas mohdes, raudam un gawilejam, staigajam pa dshwibas zellu

*) Muhsu Laito. Uwisehu druckas-uammâ Zelgawâ schi grammatina „Leelais Kristaps“ par 15 tapeikem wehl buhs dabbujama, jo tee lunt Hoffmann un Johannsohn irr us nehmuhschēd scho grammatinun lodeht. Taggad ta ir Rihgâ atfal dabbujama. — 6

flupdami, frisdami un peezeldamees atkal, kamehr kappà krihtam. Zaukas waffarinas salkumi, bahrgas seemas sneegi, kohli un uppes un faule paleek, un lai tee arri tiktu satihiti, kà uswalks un pahrwehrtiti, — taf Deewa schelastiba ne mittahs; kahda ta bijusi no muhschibas, tahda paleek lihds muhschibai. Tapehz swehti raksti Deewu sauз par to peetizzigu Deewu, jo tahds patš laipnigs un scheligis, kahds winsch bijis raddidams debbesi un semmi, tahds winsch schodeen wehl. Es pateizu Tew, at peetizzigais Deews, ka tu mums, nabbaga zilweka behrneem parahdijis Sawu muhschigu gohdibu! Es pateizu Tew, ka tu paleezi, kas Tu essi, un ka eelsch tawas swehtas walstibas naw nekahda pahrweherschanas ehna, bet ka eelsch tahs ne muhscham ne mittahs Tawa mihlestiba Kungs Zebaots!

Kamehr tà dohmaju un teizu Deewu, zihruelis no sawa zinnischa zehlahs gaità augsti, augsti, dseedadams wiffà rihkle, un pa gannibu staigaja trihs farkanas gohwis, zettortais bullis, sahli nokohdami ar pilnu mutti un brihscham maurodami. To eerangoht man schahwahs prahta: a rè, ka bullis un gohwis, ne mas ne apstausch zihrueli, par to, ka tam tahda skalla rihkle, un ka ne lauschahs wis us zihruta dseefmu, bet ka zihruelis arri ne grihb palikt par bulli woi par gohwi un mauroht tà, kà tee mauro. Rè, bullis palikke bullis, gohws palikke gohws un zihruelis palikke zihruelis, if weens sawà kahrtà, tee mauroja, schis dseedaja, it pehz wezzas teesas. Tee gudri lohpiini ne grihb sinnahht par nekahdu jaunu mohdi un paleek sawà Deewa dohta kahrtà, bet mehs negudri zilweki, mehs usdohmajam jaunu mohdi, mums ne tiht muhsu Deewa dohta gohdu kahrtà un tapehz krihtam kaunà.

Satiktu gan ais Nihgas, gan pee Zelgagawas dauds Latweeschus no Deewa namma nahkdamus, bet at, mannu Deewin, gan drihs wiffi bij pusskohka-lehzeji un aplam mas redsami ar pascha austeem garreem pellenkeem swahrkeem. Seewischas bij isklhretas ar bohde pirk-

tahm kleitehm un aubehm, un rettu kahdu seewu woi meitu redseju ar pascha austeem kamsoleem un swahrkeem muggurà un ar pascha austu un ballinatu snahni (weepi). Ne tizzu, ka woi weenu paschu no basnizas laudim tiktu redsejis, kam pastalas buhtu bijuschas kahjäs; bet ne tiktu arri redsejis ne weenu plezzigu wihriscku, ne weenu sahrtu seewiscku, ar wahzu mohdehm bij dilluschi un bahluschas.

(Turplitam beigums.)

No flimneeku kohpyschanas.

(Beigums.)

Daschu reis tee atwedd ahrsti us sawahm mahjahm pee flimneka, woi muischas waldischana to aisfuhta pee winna. Winsch tahdas sahles dohd, pehz ko buhs swihst un redsi stipri sweedri apklahi flimneeka meefas, bet schis baschijahs un kleeds, ka to ne warr pazeest, nosweesch wiffus feggumus, grihb no gultas iskahpt un wehsmatees un tee klahht stahwedami draugi to lauj, woi gan paschi to iswedd ahrà no istabas, bet nu sweedri sittahs atpalkat un ar flimneeku drihs pagallam irr. — Daschu reis dakterš plahsteri leek, lai tulsnus wehl — bet plahsteris degg, ahde sahpy, kas to warr iszeesi? Plahsteris tohp nonemts un kaktà sweests. Un ja nu wehl pee meefas kas greeschams irr, tad tikpat weffels kà flimneeks pahrleeku bihstahs un ne lauj to darriht un nabbadstinsch uomiršt, woi paleek zaur wiffu muhschu par trohpli (gaudenu). — Kur arri lungi un waldineeki dakteru un apteeku maksa, tur tomehr daschi ne sapraschi eet pee kahda pubshlotaja un krahpneeka, tur aiswesdami sawu flimneeku, ne schelodami tahlu zektu un dauds rublus, bet ta flimniba paleek dauds reis jo nitnaka. Tà schogadd weenam behrnam bija flims pirkšis, dakterš wehleja no laika us laiku karsu beesu putru uslikt, bet wezzati grihbedami gudraki buht, to behrnu aiswedde pee kahdas wezzas bahbas — kur behrns 2 neddelas palikke, bet tas pasaudeja sawu lohjekli. At

zif dasch zits zaur tahdu ahrsteschanu sawu azzu gaischumu irr saudejis. Bet kà gan irr eefsch grubtakahm flimmibahm? karstoni, wehdera un dellama sehrgà? Arri tad daschkahrt wesseli un flimneeki ne klausa prahdigam ahrstam. Raddi, draugi un mahjas laudis ar flimneeku runna no winna mirschanas, jo tee, tà fakkoht ne warr sagaibihl winna nahwi. Winna azzu preefschà tee jau sataisa winna pehdigu ziffu, tee no winna waiza, kà tahs behres buhs taifihl, kahdu lohpinu nokaut, zif brandwihna un allus sagahdaht, ka ne buhtu mirrejam zittas, augstafas un swehtakas dohmas ja-apdohma. Tee winnu waiza, ko tas nospreefsch par sawu mantu, daschu reis tee jau eefahl flimneeka preefschà strihdetehs pahr to nahkamu mantibu. Woi to dsirdoht un redsoht flimneeks warr pee wesselibas flucht, woi winsch warr meerigi nomirt? Bet tee kas winnu nahwi ta drihsina un apgruh-tina, wehl schleetahs ittin labbi darrijuschi un tam sawu mihlestibu parahdijuschi.

Pateesi dasch flimneeks wehl ilgi dsihwotu atdabbutà wesselibà, ja winna ne-apdohmigi un neprahtigi lohpeji to ne buhtu nonahwejuschi zaur sawu aplamu tureschanu. Kapehz juhsu kahrtà un tautà til dauds seewas nomirft pee dsemdechanas? Juhsu behrnu mahtes irr to-mehr stiprakas ne kà tahs mahtes zittàs kahrtàs. Bet negudriba, mahnu tizziba un nepaklaus-schana nokauj dauds jaunas seewinas. Kapehz ifkureà draudsè ifgadd til dauds behrni nedsih-wi peedsemm? Arri zaur to paschu wainu. Un tà arri dauds sihdami behrni isnihkft. So kad kilda un bahrschana mahjäs zekahs, tad behrnu mahte apstaisstahs un eedusmojahs, ta sahlf lam-maht, lahdeht, daschu reis arri kantees, un ar tahdu dusmigu firdi sawam behrnam kruhtis dohd, bet ta salba barriba tam paleef par nah-wes sahlehm un winsch peepeefschi nomirft. Mih-las behrnu mahtes, kad juhs esseet eedusmoju-schees woi stipri satruhkschees, tad ne dohdeet tuhdahtin sawam behrnam to samaitatu sihdalu, bet jums buhs to papreefsch noslaukt un sawu behrnu agrati ne sihdinahl, kamehr juhsu firds

attal meeriga irr palikkusi. — Arri pee behrnu dsemdechanas ne dohdeet dsemtetajahm brand-wihnu dsert un ne usspeedeet to winnahm. Gu-dri dakteri to par kaitigu turr un pawiffam ais-leeds, jo brandwihns kà ugguns warr dedfinaht wahjas mahtes eefschas, un neweena seewa zittàs kahrtàs pee dsemdechanas to ne bruhfe.

Deewa wahrdi fakka: Gohda to ahrsti ar to gohdu, kas winnam peenahkabs, jo tas Kungs irr winnu raddijis. Tas Kungs irr sahles no semmes raddijis un saprattigs zilweks to ne nizzina. Dakteri dauds gaddus augstàs fohlàs un lasa-reetes irr mahzijuschees zilweku meesu labbi pa-siht no ahrenes un no eefschenes, tee irr mah-zijuschees wiffadas sahles pasiht un winnu spehkus — kas flimneekam warr palihdsieht — tapehz ustizzeet winneem un paklausait teem. Taggad juhs eefahzeet nohneeku kahrtà dsih-woht. Pihds schim, gan drihs wiffur kungi un waldineeki par jums maksaja ahrsti un sahles, bet nu jums pascheem par to jagahda. Un ka tas schim jeb tam juhsu staryà ne nahktohs par grubti, tad saweenojeetees ar weenprahtibu if-kureà pagastà — un sametteet ifgadd pa 2 rub-leem no katras sehtas, tad peetiks ar ko dakteru un sahles maksahl, un ja zaur Deewa schehla-stibu kahdu reis zaur wiffu gaddu ne weens flim-neeks pee jums ne rastohs, tad pateizeet Dee-wam un lai jums ne irr schehl tee 2 rubli, ko juhs welti esseet isdemuschi. Kaut juhs jelle zaur wiffu mubschu par tahdu masu nauddu if-gadd warretu pirktees wesselibu!

Usnemmeet ar labbu firdi un paklausigu prah-tu to labbu padohmu, ko jums irr dewis juhsu wezzais draugs.

E.

Uwju sehrga.

(No Sakkas-muischas draudses.)

Dascha gohdiga fainneeze scho brihd lohti peemelleta; jo aitu-tuhtis tuktschu redsam, —

un tad waizajam, woi tad aitas plazzi es-
soht, dſirdam to waimanu: ak tawa Deewa
peemefleschana! — wiſſas aittas, mahtes un
jehrini, niſnâ fehrgâ pohſtâ gahjuſchas. — To-
mehr neween ſaimneezes tâ nopuſchahs, arri
kalpu ſeewinas ar noraudatu waigu mahzita-
jam pretttim naht, ſawas ruhpes ſubdeht; jo
arri tahs pee ſawas nabbadſibas to paſchu ſkabi
di redſejuschas. Nu ne ſinn, fur gannam ka-
ſchoku, behrneem ſwahrzinus, galdam pawal-
gu nemtees. — Gan ſubri buhs jaunus ang-
lus ſagaidoht, jo ſirni un kartuppeli arri rud-
deni apſliſhe un tillai ſauſa maiſite un plah-
na putra ſeewinahm pee rohkas. — Lai debbeſu-
tehws, kas muhsu aſſaras ſkaita, un Jeſus
Kriſtus, kas muhsu nopuhtas Deewa preeſchâ
neſs, ſchehligi rahdahs, un nabbadſineem pa-
lihdſ ar paſemmigu padewigu firdi behdu
naſtu zillaht un neſſaht!

Ta niſna awju fehrga pee mums ſawada
rahdahs. — Paſchâ rudſu laikâ jaw kahdas ai-
tas iſkritte, tomehr leelakais pohſis ruddena bei-
gâs bija, kurrâ laikâ daſchâs mahjâs 50 aittas un
wairak ar ballahm pohſtâ gahje. Scho brihdi
ta ſlimmiba zittada rahdahs, jo pee tahm iſ-
krittusſchahm aittahm ne wiſ ballkas, bet frau-
pains purnus, leelas ſchuttas un eekſchas ar
blaktehm pillas atrohnamas. Itt ihpaſchi pee
teem uppeneekeem ta fehrga jo niſna rahdahs,
un prahts neſſahs ſpreeht, ka ſlayjas, muſla-
jas gannibas (gannekli) pee wainas buhs,
jo pee ſaimineem, kas no ſleegina eespehj ſa-
runnatees, weenam, kam ſlayji gannekli, wiſ-
ſas aitas iſkrittusſchas, un redſi ohtram, kam
kalnu-gannibas, ne jehrinsch newa dwaſchu
iſlaidis. — Tad nu luhdsam, — mihtl laſſita-
ji, — woi newa pee ſchahs leetas kahds praht-
neeks juhsu ſtarpâ, kas padohmu dohtu, ne-
ween lâ jo prohjahm tahs weſſelas aitas
ſargajamas, bet ihpaſchi kahdas ſahles pa-
ſchâ fehrgâ geldigas. Ja tahds buhtu, — lâ

tizzam, — tad lai wihrs ſteidsſahs tuwateem pa-
lihdſeht, un muhsu mihtlâs Awisſchu lappinâs
ſawu padohmu ſinnamu darra, ka ar pateizigu
firdi to paſchu jo ahtri warram peenemt.

R—n.

Latweeſchu ſinges un dſeeſmas, fo Kurfemneeki no A...s puffes dſeed.

1.

Ta eglite wehja lauſta,
Ne minneet tahjinahm!
Ta meitina gruhbeenite,
Ne nemmat wallobâs. —

2.

Woi tee wiſſi ſehklas rudſi,
Kas wehja wehtiti.
Woi tee wiſſi wihri bija,
Kam bij wihru zeppures? —

B...n.

Atminni nannu mihtlu!

Seemmi maiſa, maiſu pilda, maiſi gahda.

B...t.

Latweeſchu mihtla.

Ap Zahna beenu eſars falſt, ap ſeemas ſwehtkeem
ahbeles ſeed.

F—h.

Tahs mihtlas usminneſchana no Nr. 10 irr: R u ſ s.

Gluddinaſchana.

Rihgas Nahts iſtubdinajis: ka ſinnus us Rihgu
ne buhs wairs weſt pa pohdeem (tas irr pa 20 jeb 25
mahrzineem) ſaſectus, bet zittadi ne, lâ pa puddeem
(tas irr 40 mahrzineem jeb 2 pohdeem) kohpâ ſaſectus,
jo Keiſers aiſteedſis ar wezru ſwarru un mehru prezzi
iſdoht un pirt; tadekt us Rihgas ſwarreem ne ar poh-
du bet ween ar Kreewu puddu un mahrzine-ſwar-
reem kohp ſwehrtis.

Dr. h. w. d. r. l. e. h. t.

No juhrmattas gubernements augſtas waldbſchanas puffes: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.

Schnellpreſſendruck.

No. 68.

Dschrejeem.

Tohs stahstus par to mello kutscheri muhsu pir-
mä Nwifchu lappä lassoh, mannim peekritte pee
prahla, ko weenreis kahds braudjes lohjeklis fa-
twam mahzitajam fazzija: Nu buhs gabba kahra,
zeenigs tehws, tad weenu swehtdeenäs rihtu no
meega atmohdees ar galwas sahpehm un gruhtumu
twiffös kaulös, un lihds kahdai patvakkerei fatwä
guldä iswahrtijees, taifijohs, setwi tä kà jo tweglu
mannidams, to eeraftu swehtdeenäs zekku staigaht—
us kroggu. »Tad paleez jelle schodeen mahjäs,
pufsflims buhdams, ta manna seetwa manni luh-
dse; bet es, bahrgi winnai mutti aistleedsis, ais-
strehju. Manni wezzi krogga beedri jau bij klast.
Sahku dsert. Tè redsi, ka brandwihns labb, tä
eesauzohs, jau labbi fasillid. Wiffu rihtu biju
tahds samihis; jau bohmajü, ka twels manni raus;
bet neta, — usdschru brandwihnu, — weffels! —
No scheem manneem wahrdeem twalloda wehl twai-
rak eetwiltahs no twella rauschanas; jo twels dschre-
jeem daubf mutti miht. Ne sinnu patb, tä wehl
mannim torei; ta besdeetwiga twalloda no muttes is-
strehja: Kad twellam labbi buhschu iskalpojis, ne
twaidsetu wifs winnam manni raut, bet karreete
manni eetwest ellè; un wehl pascham mellajam twai-
dsetu par ohrmanni buht. — Wet ellè? eesauzahs
jitb. Lai buht, tä es prettim, ellè jatw ihfi bes
brandwihna ne buhsim. Mannim tä lammajoh, ta
pazehlahs stoesch wihrs, kas galba gallä sehbedams,
it kluffu fatow wallarinu bij paturereis; un fatow
rohku mannim us plezzi uslizzis, un stihwi man-
nim azzis stattidamees, winnsch us manni fazzija:
»Lai Deetws boh, ka tetwina ne noteel pehz tatveem
wahrdeem, ka twels tetwi ellè ne eetwebb. Jo, twoi
ne sinni, ka ellè buhs kautschana un sohbu trihze-
schana? — Zittu reisi gan ne buhtu palizzis, win-
nam kahbu wahrdu ne atmettis prettim; bet to wal-
karu, ne sinnu patb zaur to, schee wahrdi man-
nim kà nasis eeduhre sirdi, un schauschalaß man-

nim isgahja zaur twiffeem fauleem. Wet — dschru
wehl. Kahjas manni twais ne nesse; ne sinnu, zil
ilgi tur wehl biju kroggä; tik to kà zaur miglu at-
zerrohs, ka manni eetwehle rattös, ka galwa bes
zeppures mannim karrajahs no rattu pakkalas ahrä;
ka ohrmannis neschehligi to sirgu kappaja; un
ka, no kalna streijoh, semne, es no ratteem is-
krittü. Tad tur pehz gan warr buht labbu brihdi
gulleju grahtwi nesinnä: tad tä kà pufsmeegå at-
mohdohs. Wehl bij tumscha nakts: breefmigo
drebbulis manni krattija; galwa mannim tihri pu-
schu plihse; mannas affinis mannim kà ugguns deg-
ga. Gribbeju kusteh; ne warreju, — gribbeju
saut, — ne spehju. Un bes schihm meesas moh-
tahm mannim wehl schahdi tahdi baidekli zaur prah-
u straidija. Brihscham mannim rahdijahs, ka
brauju; un melns ohrmannis tohs sirgus breefmi-
gi kappaja, us leiju, us leiju! Tad atkal mannim
rahbijahs, ka jau esmu tä kà ellè. Schahdi tahdi
spohki gar manni lehtaja, manni ismeedami, man-
nim sohbus rahdidami; un kad labbi passattijohs,
tee bij manna seetwa, manni trihs puischeli, bahli,
notwahrgusch! — Mannim taggadin wehl matti stah-
wu zeklahs, tahs bailes peeminnoht, ko tobrihd
zeetu. — Paliktu atkal nesinnä. — Kad atkal at-
mohdohs, raddohs fatwäs mahjäs, fatwä guldä.
Kahju gallä stahweja manna seetwa, bahla, kà mir-
ronb, stihwi ar fausahm azzim us manni statti-
damees. Kad winna, mannim azzis atpleschoht,
ne buhtu isfaufusees: Kungs Jesus Kristus! kad
winna ne buhtu krittusi pee mannas rohkas, to but-
schoh; kad manni behrni, zaur mahtes kleegschanu
isbijuschees, ne buhtu sahkuschi raudaht, — es
warr buht atkal buhtu usnehmis to bailu sapni no
tahs elles, — es buhtu no prahla isgahjis. — Un,
mihlais mahzitajs, juhs sinneet mannu sirgshanu
pee meesas un pee dwehseles; juhs paschi effect nah-
kuschi mihligi manni raudsiht. Tee wahrdi, ko juhs
us manni fazzijat: Atspeedees us to jehru, kas

Wiffas fchahs leetas apdohma labbi, kamehr pee mihlas flimneezees buhfschu. — Kad Reichenbach mahzitajs atfal rattös bija eekahpis, tad pahrgalwigs Klahfsis ne wahrdu ne fahze runnaht; kã mehms fehdeja. Tad mahzitajs tã fahze: Klahfi! man tew jafakka, man bailes irr ar tewim braukt: jo kad apdohmaju, kahds tu ziltweks, tad ne mas tawös rattös wairs ne gribbahs man palikt. — Kaphez tã, kungs? atfauzahs Klahfsis. Mahzitajs atbildeja: man naudas fefchã, un pulkstens, arri labbas drehbes man muggurã, tadehl man tahs dohmas nahfufchas: tu tahds ziltweks, kas nedf Deewu nedf ziltwekus bihstahs, tu arri ftupraks par manni, tu jau us zekka man warri nokaut! Kahda drohfschiba man warr buht tawös rattös palikt. Tad Klahfsis fazzija: Deewos pasarga, kungs! kã juhs tã gan warreet runnaht; tad jaw ftepkawa buhtu! — Sinnams atteize mahzitajs, ka tad ftepkawa buhtu; bet kas tewim par to kaisch! — Klahfsis fazzija: tad teesa man nomaitatu. Tad mahzitajs, galwu pazehlis fakka: tad tas taf wehl par labbu man, ka wehl pasaulẽ waldischana un strahpeshana irr; jo zittadi — hee fcheem wahrdeem Klahfsis kã labbinadams kuhdse: kungs mihlais, jums taf no teefas ne buhs bailes ar man braukt? Ne, ne, tahdas leetas ne kad ne darru.

Mahzitajs atbild: bet kad fehwinfch ne lautu ftepkawas fohdiht, tohs ar gohdu turklaht wehl eepreezinatu, jeb kad tu warretu isbehgt tã, ka neweens tew ne warretu rohka dabbuht, kã tad buhtu? Klahfsis pehz kahdu laizinu fakka: Saprohtu us fo fhmejeet: juhs runnajeet par to, fo mans nahburgs man runnajs par elli, un par fo tik drohfsch biju, ka elles ne mas naw. Juhsu wahrdi man par to leetu jau wiffai fchaubigu darrijufchi; kuhdsohs ne runnajeet wairs par to leetu..

(Turplifam heigums.)

Tew buhs to fwehtu deenu fwehtiht. (Stattees Nr. 10.)

— Gan muhsu Kurfemmẽ ne, bet Wahjsemme, kur tapatt us laukeem fainneeki un kalpi irr kã pee mums, pahru gabdu appafaf tas notiffahs, fo tagga-

dit jums gribbu fahstihht: tomehr arri pee mums fchahdu notiffumu tapatt fainneeki kã ir faine par labbu mahzibu warrehs peenemt. Tur fainneeks dshwoja, tam bija kalps. Tas kalps it deewabihjigs gohda-wihrs bijis, bet pats fainneeks besdeewigs. Ne kã winfch aplam grehkus un blehfschu darbus buhtu darrijs; preefch pasaulẽ winfch dauds wairaf it gohdigi dshwoja, jo winfch neweenu ne afsagge, nedf peekrahpe, un fawus parradus winfch arri us to beidsamu grassi aismaffaja. Bet dauds wairaf no deewabihjafchana pee winna arri ne warreja atrast. Warr buht ka bes tam winfch arri tã kã Deewam gribbedams atklaufiht, fawas reises basniza noftaigaja, gohdu meklejoht preefch pasaulẽ, lai winnu par paganu ne turr — bet kahda winna basnizas-reefchana preefch Deewa un ta Kunga Jesus Kristus bija, to gan ahtri dabbusim klaufitees. Schi fainneeka kalps nu pawiffam zittadi par Deewa-kalposchana dohmaja. Winfch fwehta Sihrafa wahrdu bij zeend lizzis, kas fakka: »Ja Kunga bihjaschana irr ta ihsta Deewa-kalposchana; kas Deewa-wahrdu zeend, gohda turr, tas pareisi Deewam kalpo, un kas winnus eemihl, to paschu arridsan tas Kungs mihlu turr. Tapehz winfch, jif warredams, arri pehz teem Deewa wahrdeem darrija, fo basniza un mahjãs dabbusja klaufitees, un fawas meefas no-dewe par dshwu, fwehtu un Deewam labhpatihkamu uppuri, kas bij winna prahtiga Deewa-kalposchana. (Neem. gr. 12, 1.) Bet tahda winna fchkihsta un ne-apgahnita Deewa-kalposchana winna fainneekam ne mas labbi ne patikke, un tapehz fchis winnam fpihteja, kur tilkai warredams, dauds reis winna deewabihjafchana smeedams un taifnu kalpu fchã un tã zaur fohbeem willdams. Ja kahds rittens bij faluhfis, tad kalps ar faween pahtareem to bij darrijs; ja kahds telfch flims palikke, tad kalpam, Deewu kuhdsoht, to bij weffelu darriht, un ja feena-laikã dauds leetus lije, tad kalps pee tam wainigs bij un to bij padarrijs, if fwehdeenas basniza eijoht. Bet deewabihjigs kalps pee tahdeem smeekleem ne fo ne behdajahs, winfch tweentefigi falwu zekku ftaiigaja; kas ja-darr, to darrija un fainneekam dauds reis tahdu wahrdu dewe klaufitees, ka fchis gan warreja nomaniht,

Deetwō schihs pafaulē jekkibu effoht isredsejis, tohs gudrus kaunā list, un tohs isnihzinaht, kaš schkeetahs, daubf effofchi, lai preeksch wianna netweena meesa ne leelitohs. (1. Korint. gr. 1, 28. 29.) Saimneeks par to jo deemas, jo niknaks palikke un it no firde wehleja, ka jelle kalps kahdā tweeta pahrskattitohs, lai winnam warretu wainas doht un winnu pee teefahm peefuhdseht. Bet kautschu gan wiffabas wainas pee wianna mehleja, tab to-mehr ne kahdas ne warreja us-eet, jo kalps weenu-mehr wehl wairak darrija, ne ka winnam nahzahs darriht, un wiffus fatuus darbus tik labbi un prah-tigi nokohpe, un saimneeks patš ne sinnaja, woi par to wairak preezatees, woi dusmotees. Bet us weenureif taš patwiffam zittabi palikkahs.

(Turplitam beigums.)

Latw. Missionara Ima grahamata.

Eberšdorf tai 3. Merz 1852trā-gabbā.

Manni mihi brahli un mahfas!

Manna firde-ilgofchana pehz jumš irr leela, un man irr schehl, ka es gan drihs wairš ne warru jumš grahamata rakstih, jo es sahku fatu tehtu-wallobu aismiršt un man tee wahrbi truhkt pee tam ko es jumš labpraht gribbetu isteikt. Man firde lohti fahp pahr to, ka es gan drihs 11 gaddus ne ko ne esmu no jumš dsirdejis, jebfchu es jumš jau daschu grahamata esmu srihtwejis. Paklauseet scho-reif mannu luhgšchanu un gahdajeet, ka es no jumš ko dabbutu dsirdeht. (Es redsu srihtwedams, ka manna rakstifchana ne eet riktigi, bet es dohmaju, ka juhs manni eeksch mannas nesinnaschanaš tatschu saprattifect.)

Es daubfreiš us augsteem kalneem uskaphis us mannu tehtu-semmes puffi esmu skattijees, un da-

schureif man tahs ilgofchanaš affaraš pehz jumš irr pahr waigu birruschās, un daubf reis es esmu fetwim spahrnus wehlejees, ar kureem pee jumš warretu aiskliddinatees, bet par welti, taš ne warreja notikt, un tā pee jumš tikt un juhs apmekleht, ta irr weena dahrga leeta, ko es taggab ne spehju is-darriht. Jo man buhtu jastaiga lihds 200 juhdsu, un passī dabbuht arr irr gruhtums, tā tā arti manna meistera-tweeta to ne lauj, jo weenu zilweku dabbuht mannā tweeta, taš labbi ne eet.

Tapehz schihs dohmas jau taggab irr ja-atmett, un tam Kungam manni zekki japatwehl, wiasch gan labbi darrihs. Woi juhs, manni mihi brahli un mahfas wehl pee dsihwibas effat un woi jumš labbi kshjahs? Warr buht ka jau dasch no jumš no muhsu mihta Kunga un Deetwa Jesus Kristus no schihs pafaulē irr nosaukts us labbaku dsihwofchana-nu! Raksteet man tatschu, es juhs wehl ween reis gauschi luhdsu, pahr wiffu fatu dsihwofchana un tā jumš kshjahs, no juhsu behrneem un juhsu saimes, jo tee man wiffi pee firde stahw, un apdoh-majeet, ka es jumš arrihsan peeberru un mehš koh-pā mahfas uu brahli effam.

Lihds schim man, pateizu tam Kungam, labbi gan gahjis, un es pahr teem feschī gabdeem sche dsihwodams artweenu weffels bijis un mannu istik-schana ar mannu rohku darbeem dabbujis. Woi pee jumš wehl taš patš mahzitajs? Es luhgtu win-nam daubf labbas deenas fazzih! Nu es gribbu fatu grahamata beig, un kad buhschu juhsu grahamataš dabbujis, tad jumš wehl wairak rakstifchu, bet wehl weenreis es juhs luhdsu, man tuhlin grahamataš atlaist, jo es dohmaju, ka es sche wairš ilgi ne palikschu un taš man pahrlcktu buhtu schehl, ka buhtu jaet prohjam no schejenes juhsu grahamata ne dabbujis. Es palecktu juhsu mihledams brahlis

M. C. B.

W r i h m b r i k k e h t.

No juhtmalas-gubernements augstas waldischanaš pufes: Collegienrath v. Braunschweig, Jenfor.

Drucktehs pee J. G. Hoffmann un N. Johannsohn.

No. 69.

tahs pafaules grehtus nefs; un tizzi tam wahrdam, ka preeks buhs debbesis par katru grehzineeku, kas no fatva grehtu zekka atgreeschahs, — schie wahrbi natv no mannas firds isfubduschi, neds isfubdihs muhschigi. Es ne esmu wairs dschrejs. Es flaweju Deetvu, kas ne gribb, ka weens sustu, bet ka wisseem buhtu ta muhschiga dschwoschana!

Ta fazzija schis zilweks; un mehns no firds peeleekam schohs wahrduhs klaht: Lai Deetws palihds wehl daudseem, no tahs dserschanas sehrgas isfirgt; to eesfirguschu irr neskaitamu! — e.

Netizzigais Klahsis.

(Stattes Nr. 10.)

Tu, Klahsi! mahzitajs isfanzahs, tu dohma debbesu-walstiba ee-ee! Ko tu gan tur darri? — Klahsis nebehdneeka prahta pasimehjahs. Ko tur darri? to ne sinnu; bet pee ta paleeku, ja irr debbesu walstiba, tad arri es tur ee-eeschu, un es ne bihstohs par ne ko! Gan tee laudis runna no elles; bet, to es saku: natv elle! tas natv teesa! — Mahzitajs prassa: Woi tu to tik drohschi sinni? Kur tewim tahda gudriba zehlfesee? — Klahsis: Mans nahburgs to man fazzijis; winsch man mahzija ta: tu effi tehws, woi tu nemsi fatvu behrnu, kas tew ne paklausa un to ugguni eemettisi? Red! ta Deetws muhs arri elles ugguni ne eemettis, tad arri nepaklausigi effam. Us to tak ne weens ne ko ne warr pretti runnaht. — Tad mahzitajs Reichenbach tam us tahdu mulku wallodu atfazzija: buhtu es tawns nahburgs bijis, tad es ta buhtu runnais: ta leeta irr dsikka un stipra. Muhschiga pasuschana eekrist irr wifs leelakas hreesmas; tadeht es buhtu fazzijis: Klahsi, muhsu Deetws debbesis tak dauds wairak buhs debbesis, ne ka muhsu kehniensch fatwa semne. Woi buhs ta? — Klahsis atbild: labpraht tizzu, ka Deetws debbesis tik pat dauds spehj un wairak wehl, ne ka muhsu kehniensch fatwa semne. — Mahzitajs prassa: Woi muhsu kehniensch arri semnes tehws irr? un Klahsis fakka: irr gan! — Tad mahzitajs atkal prassa: un tadeht ka winsch labs kehniensch, winsch muhs mihlo? Woi ta irr, woi ne? Klahsis drohschi fakka: Sinnams ka ta irr.

Mahzitajs labbi tam azzis flattidams jauta: Kad kahds no mums laumu darra, ko tad kehniensch darrihs? Kad winsch laundarritajeem wakkas lauj, tohs ne sohda, woi tu tad eesi fazzijht, ka winsch tahds kehniensch, ka kehniensch waijaga buht? — Klahsis atfakka: To ne fazzijchu wifs; jo tas kehniensch peekriht, laundarritajus strahpeht; jo tadeht winsch kehniensch un walbineeks irr. — Mahzitajs atbild: Tad tu no ta gan nu patz saprattisi ka Deetvam arri tapat jadarra. Bet woi kehniensch tas buhs par preeku, kad tam japawehl, lai schis woi tas laundarritajs tohp nomaitahts? — Klahsis fakka: Laikam tas tam ne buhs par preeku. — Tad mahzitajs ta nehmahs winnu mahzijht: Un es pateesi warru fazzijht, ka swehtam Deetvam arri pee ta natv preeks. Tadeht winsch us weetas wifs ne sohda, bet winsch gaida lai atgreeschahs. Bet kad zilweks ne atgreeschahs, tad winnam jafohda; jo tadeht winsch kehniensch irr debbesis. Woi tu tam ko sinni pretti runnaht? Klahsis, kam lihds schim leela mutte bijusi, fluffinam atbild: Redsu, ka to ne saprohtu; tas man wehl ne kad ne bija prahta nahjis. Ta leeta nu zittada man israhdahs! un to runnais winsch wiffai apstulbohts isflattijahs, ta ka fatwa laika tee Sadduzeeri, kam tas Kunges Jesus to mutti bija aishahsis. Tad Reichenbach fazzija: mehns pascha laika pee flimneejes durwim peebraufsim; taggad wairs natv wakkas runnaht, bet atpakal brauzoht tad wehl runnasim; atbildi man to ween: fakki man zilweks, ko launa es tewim darrihs? — Tad Klahsis atbildeja: ne ko, Kunges mihlais. — Bet, fazzija mahzitajs, kam tu tad tik lohti rupsch prett man effi bijis, tik pahrgalwigi runnais? Par to nu gan wehl ne ko dauds ne kaisch, ka tu prett man ta runnais; bet kad patz kehniensch tawns rattos buhtu sehdejis, un tu prett winnu tik besdeewigi runnais, winnu ta kehniensch, ka man, woi tas tad tewim labbi gan pahreeta? — Tad Klahsis atteize: tad flitti gan man klahthohs; bet no ta jafargahs. — Tad mahzitajs winnu ta usrunnaja: Klahsi! tew jasin, ka Deetws augstas debbesis wiffu sinn, ko tu dohma, runna un darri; tadeht man leelas behdas par tew irr; jo tu neschehligi winna swehtu wahrdu kehniensch, Deetvu saimosis, un lihds schim tohs kaitinajis, kas Deetvu bihstahs.